

BELEIDSLIJN VOORBEREIDING, TOEZICHT EN HANDHAVING SUBSIDIEVERSTREKKING

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 30 juni 2015

Hoofdstuk 1 Inleiding

Met de vaststelling door Provinciale Staten van de Algemene subsidieverordening Fryslân 2013 (hierna: ASV) is aangesloten bij het zgn. Rijkssubsidiekader [1]. Een belangrijk uitgangspunt in dat kader is verantwoord vertrouwen en risicoacceptatie. Aan dit vertrouwensprincipe wordt vormgegeven door subsidie-ontvangers niet in alle gevallen te belasten met verantwoordingen, rapportages en controles. De aandacht in de uitvoering verschuift naar de risicogebieden en -groepen, en naar de uitzonderingen. Dit betekent ook meer eigen verantwoordelijkheid van de subsidie-ontvanger. Zo zal de subsidie-ontvanger direct aan de subsidieverstrekker moeten melden wanneer de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet of niet geheel zullen worden verricht, of dat niet of niet geheel aan subsidieverplichtingen zal worden voldaan.

[1] Vastgelegd in de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking (*Regeling van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, van 15 december 2009, nr. 3086451, Staatscourant 2009, 20306*).

Om op verantwoorde wijze een deel van de huidige sturing los te kunnen laten, moet aan randvoorwaarden worden voldaan om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Deze randvoorwaarden worden verankerd in beleid om misbruik te voorkomen. Risicomanagement, toezicht en strikte handhaving en registratie van misbruik zijn daar onderdeel van.

Risicomanagement houdt in dat mogelijke risico's voorafgaand aan de subsidieverlening in beeld worden gebracht, worden afgewogen en dat hierop wordt geanticipeerd, met name bij het inrichten van een steekproefsgewijze verantwoording of controle. Tegelijkertijd moet er worden opgetreden wanneer het vertrouwen wordt beschaamd. Bestaande mogelijkheden zoals het terugvorderen van het subsidiebedrag en het vorderen van wettelijke rente worden consequent toegepast. Hierdoor kan de subsidie-ontvanger geen voordeel genieten van misbruik. Subsidie-ontvangers die misbruik maken van de subsidie worden geregistreerd. Deze registratie kan input geven voor de risicoanalyse die ten grondslag ligt aan een subsidieregeling of een individuele subsidieverlening.

In de ASV hebben Provinciale Staten nadrukkelijk bepaald dat Gedeputeerde Staten:

- ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies bij de totstandkoming van nadere subsidieregels een risicoanalyse uitvoeren en dit periodiek evalueren;
- ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik een actief en consistent handhavingbeleid voeren; *en*
- een registratie bijhouden van misbruik bij subsidieverstrekking door de subsidie-ontvanger.

Met dit document worden beleidslijnen geformuleerd die invulling geven aan deze opgave. Deze beleidslijn ziet niet op de onderzoeken die door Concerncontrol worden uitgevoerd op het gebied van subsidies. Die onderzoeken zien op de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van provinciale subsidie en hoe het subsidieproces is ingericht binnen de provinciale organisatie.

Hoofdstuk 2 Begripsomschrijvingen en toepassingsbereik

2.1 Begripsomschrijvingen

In deze beleidslijn wordt verstaan onder:

- a. Awb: de Algemene wet bestuursrecht;
- b. ASV: de Algemene subsidieverordening provincie Fryslân 2013;
- c. dwangbevel: een schriftelijk bevel van gedeputeerde Staten dat ertoe strekt de betaling van een geldsom als bedoeld in artikel 4:85 Awb af te dwingen;
- d. misbruik: het bewust niet, niet tijdig, onjuist of niet volledig verstrekken van gegevens en inlichtingen aan Gedeputeerde Staten, met als doel ten onrechte (te hoge) subsidies te verkrijgen;
- e. VWEU: Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

2.2 Toepassingsbereik

1. Deze beleidslijn is van toepassing op subsidies die worden verstrekt met toepassing van de ASV.

2. Deze beleidslijn is zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op subsidies die niet worden verstrekt met toepassing van de ASV.
3. Ten aanzien van subsidieverstreking waarop vanwege Europese cofinanciering of ter voorkoming van ongeoorloofde staatssteun Europeesrechtelijke voorschriften van toepassing zijn, is deze beleidslijn van toepassing, voor zover zij niet strijdig is met deze voorschriften.

Toelichting:

Subsidies worden verstrekt met toepassing van de ASV, tenzij Provinciale Staten anders bepalen. De ASV noemt twee uitzonderingen: subsidieverstreking in het kader van de Wet op de Jeugdzorg [2] en subsidieverstreking met toepassing van de beleidsregel BDU. In die gevallen waarin de ASV niet van toepassing is, maar Gedeputeerde Staten wel het bevoegd gezag zijn om subsidie te verstrekken, is het wenselijk de hier geformuleerde beleidslijnen zoveel mogelijk overeenkomstig toe te passen.

[2] Met ingang van 1 januari 2015 is subsidieverstreking op grond van de Wet op de Jeugdzorg een bevoegdheid van de colleges van B&W.

Bij subsidies vanuit Europese fondsen of in die gevallen waarin Europeesrechtelijke staatssteunregels van toepassing zijn, zullen de daarvoor geldende Europese voorschriften moeten worden nageleefd. Ook in die gevallen zijn de in dit document geformuleerde beleidslijnen van toepassing, voor zover niet strijdig met de Europeesrechtelijke voorschriften.

Hoofdstuk 3 Voorbereiding c.a.

3.1 Subsidieprofiel en dereguleringsstoets

1. Er wordt een subsidieprofiel opgesteld voorafgaande aan het opstellen van een subsidieregeling.
2. Er wordt een dereguleringsstoets uitgevoerd, voorafgaande aan het opstellen van een subsidieregeling.
3. Gedeputeerde Staten stellen een model vast voor het subsidieprofiel en de dereguleringsstoets.
4. Het proces met betrekking tot het opstellen van het subsidieprofiel en de uitvoering van de dereguleringsstoets wordt vastgelegd in een door de algemeen directeur vastgestelde Administratieve Organisatie.

Toelichting:

Subsidieprofiel

Eén van de pijlers van de door Provinciale Staten vastgestelde beleidsnota "Wiis mei subsidyzjes" is een meer bewuste en scherpere koppeling tussen beleid en beleidsinstrument. Bij elke subsidieverlening moet het beleidsdoel en de veronderstelde maatschappelijke effecten bekend en benoembaar zijn. Dat vindt zijn vertaling in de subsidiabele activiteit: de verwachte beleidsprestatie. Bij de vaststelling van subsidie wordt dan getoetst of de beleidsprestatie is verricht. De aanname dat beleidsdoelen duidelijk, concreet en haalbaar zijn, stelt in de eerste plaats (hoge) eisen aan het proces van beleidsvorming. In de tweede plaats veronderstelt dit dat de te bereiken doelen aan de (potentiële) subsidieontvanger bekend zijn. Zo moeten de te verwachten beleidsprestaties, in termen van activiteiten, zo duidelijk en concreet mogelijk worden vertaald in de subsidieregeling en het subsidieverleningsbesluit.

De keuze van het juiste beleidsinstrumentarium is een kritische succesfactor voor beleidsrealisatie. Het bereiken van doeleinden hangt onder andere af van het al dan niet adequaat zijn van de gekozen middelen. De aanname dat subsidie het juiste beleidsinstrument is veronderstelt dat alternatieve beleidsinstrumenten zijn "gewikt en gewogen". Indien voor meerdere instrumenten wordt gekozen is de samenhang en wisselwerking voldoende onderzocht en inzichtelijk. Dit veronderstelt voldoende kennis van de werking van beleidsinstrumenten. Een heldere beschrijving van het verband tussen subsidie, activiteit en outcome biedt de mogelijkheid om naast de realisatie van de doelen ook de aannames over deze verbanden achteraf te toetsen. Als uit zo'n toets blijkt dat beleid niet zo werkt als werd aangenomen, kan dit eventueel aanknopingspunten bieden voor aanpassing ervan.

Subsidieverstreking kennen we in vele soorten en maten. Daarbij is een riant keuzemenu van sturingsmechanismen voorhanden, die richting kunnen geven aan het subsidieproces. Keuzes genoeg, maar is de keuze die we maken in het licht van het geformuleerde beleidsdoel ook het meest aangewezen? Het subsidieprofiel is het instrument waarin voormelde facetten onder de loep worden genomen.

Dereguleringsstoets

Het terugdringen van regeldruk en vermindering van administratieve lasten is een voortdurende opgave van het provinciaal bestuur. Onder "administratieve lasten" wordt verstaan de kosten voor bedrijven, maatschappelijke instellingen en (georganiseerde) burgers om te voldoen aan informatieverplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving van de overheid. De spiegel van de administratieve lasten vormen de bestuurslasten. Met het uitvoeren van de dereguleringsstoets worden de administratieve- en bestuurslasten vooraf in beeld gebracht. Het resultaat kan aanleiding zijn om (voorgenomen) informatieverplichtingen te wijzigen of niet op te nemen. Overigens zijn administratieve lasten in het verkeer met de overheid niet te vermijden. Het doel is te streven naar een evenwichtige balans. Daarnaast worden concept-subsidieregelingen getoetst op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De deregule-

ringstoets geeft daarmee belangrijke input voor de praktische en bedrijfsvoeringsaspecten van subsidieverstrekking.

3.2 Risicoanalyse

1. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd voorafgaande aan:
 - a. de subsidie die met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) wordt verstrekt; en
 - b. de vaststelling van een subsidieregeling.
2. De risicoanalyse onderscheidt de risicoprofielen: laag, gemiddeld en hoog.
3. Het risicoprofiel bepaalt de frequentie van het (steekproefsgewijze) toezicht op de naleving.
4. Aan de subsidie die wordt verstrekt met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel d, Awb (incidentele subsidie) wordt een hoog risicoprofiel toegekend.
5. In de risicoanalyse wordt de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur betrokken.
6. Gedeputeerde Staten stellen een model vast voor de risicoanalyse.
7. Het resultaat van de risicoanalyse wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld.
8. Het proces met betrekking tot de uitvoering van de risicoanalyse wordt vastgelegd in een door de algemeen directeur vastgestelde Administratieve Organisatie.

Toelichting:

De risicoanalyse is een belangrijk preventief instrument, dat zowel voor subsidies die worden verstrekt op grond van een subsidieregeling, als voor subsidies die hun grondslag vinden in de begroting wordt uitgevoerd. Het resultaat van de analyse mondt uit in een beoordeling: laag, gemiddeld of hoog. Naar mate het risico hoger is, wordt het toezicht intensiever. Een laag risico kan betekenen dat een lichter toezicht s arrangement wordt toegepast.

De analyse kan er toe leiden dat een concept-subsidieregeling wordt aangepast, zodat het risico lager wordt. Uiteraard kan worden besloten enig restrisico te accepteren of worden geconcludeerd dat het restrisico te hoog is, waardoor de regeling (in de voorgestelde opzet) niet verder in procedure wordt gebracht.

Aan zogenaamde "incidentele subsidies" wordt per definitie het risicoprofiel hoog toegekend. Een zogenaamde Bibob toets, die zich met name richt op de aard van de activiteit in relatie tot de doelgroep, is onderdeel van de risicoanalyse.

3.3 Toepassing van artikel 3.4, eerste lid, ASV

Op subsidies tot € 25.000 wordt artikel 3.4, eerste lid, onder b ASV (ambtshalve vaststelling) toegepast indien:

- a. aan de subsidieverstrekking het risicoprofiel hoog is toegekend;
- b. een vast bedrag per prestatie-eenheid wordt gesubsidieerd en het aantal prestatie-eenheden ten tijde van de verlening onvoldoende zeker is; of
- c. de uitgaven en inkomsten ter zake van de te verrichten activiteiten in verband met de aard van die activiteiten zodanig ongewis zijn dat een realistische begroting niet vereist kan worden.

Toelichting:

De ASV biedt twee mogelijkheden voor de toepassing van arrangement 1 (subsidieverstrekking tot € 25.000): de subsidie direct vaststellen of eerst subsidie verlenen en op een vooraf vastgestelde datum de subsidie ambtshalve vaststellen. Om tot eenduidige uitvoering te komen zijn enkele, niet - cumulatieve, criteria geformuleerd, waarbij wordt gekozen voor ambtshalve vaststelling als bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, aanhef en onderdeel b ASV.

3.4 Misbruik register

1. Gedeputeerde Staten houden een register bij waarin misbruik bij subsidieverstrekking wordt geregistreerd.
2. Op de registratie is de Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing. Het register is aangemeld bij het College bescherming persoonsgegevens.
3. Registratie vindt plaats indien naar het oordeel van Gedeputeerde Staten aantoonbaar sprake is van misbruik bij subsidieverstrekking.
4. De registratie omvat de navolgende informatie:
 - a. de grondslag van de subsidieverstrekking;
 - b. de persoons- of vestigingsgegevens van de subsidieontvanger;
 - c. de reden van de registratie;
 - d. het bedrag van de oorspronkelijke subsidieverlening of oorspronkelijke directe vaststelling;
 - e. het bedrag van de subsidie na lagere vaststelling of de vermelding dat het besluit tot subsidieverlening of -vaststelling is ingetrokken.

5. De registratie heeft een voorlopig karakter tot het moment waarop het besluit tot het lager vaststellen van de subsidie of het besluit tot het intrekken van de subsidieverlening of –vaststelling onherroepelijk is geworden.
6. De geregistreerde gegevens worden gedurende een periode van vijf jaren bewaard, te rekenen vanaf het moment waarop het besluit tot het lager vaststellen van de subsidie of het besluit tot het intrekken of wijzigen van de subsidieverlening of –vaststelling onherroepelijk is geworden.
7. Het register is niet openbaar.
8. De subsidie-ontvanger wordt door Gedeputeerde Staten op de hoogte gesteld van de registratie.
9. Het proces met betrekking tot de registratie in en de raadpleging van het register wordt vastgelegd in een door de algemeen directeur vastgestelde Administratieve Organisatie.

Toelichting:

Subsidieontvangers die misbruik maken van de subsidie worden geregistreerd. Onder misbruik wordt verstaan het bewust niet, niet tijdig, onjuist of niet volledig verstrekken van gegevens en inlichtingen, met als doel ten onrechte (te hoge) overheidssubsidies te verkrijgen. De registratie kan input geven voor de risicoanalyse die ten grondslag ligt aan een subsidieregeling of een individuele subsidieverlening. Zo nodig kan een volgende aanvraag van dezelfde ontvanger preventief worden geweigerd op basis van artikel 4:35 Awb. Dit zal van geval tot geval worden gezien. Daarnaast kan de registratie gebruikt worden bij de risicoafweging ten aanzien van de steekproefsgewijze verantwoording en controle. Ten slotte biedt de registratie inzicht in de aard en omvang van misbruik op het geheel van subsidieverstrekingen. Deze informatie kan gebruikt worden bij het ontwerpen en bijstellen van subsidieregelingen. Op het verwerken van persoonsgegevens is de Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing.

Hoofdstuk 4 Toezicht op de naleving

4.1 Administratieve organisatie

Het proces met betrekking tot het toezicht op de naleving wordt vastgelegd in een door de algemeen directeur vastgestelde Administratieve Organisatie.

4.2 (Steekproefsgewijs) toezicht bij subsidies < € 25.000

1. Indien het subsidiebedrag minder bedraagt dan € 25.000, vindt het toezicht op de naleving als volgt plaats:
 - a. subsidies met een laag risicoprofiel: in ten minste 5 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;
 - b. subsidies met een gemiddeld risicoprofiel: in ten minste 10 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;
 - c. subsidies met het hoog risicoprofiel: in alle dossiers wordt toezicht gehouden.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a en b, wordt bij een subsidie die wordt verstrekt met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) een selecte steekproef gehouden.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onderdeel a en b, kunnen Gedeputeerde Staten een hoger percentage vaststellen.
4. Het toezicht bestaat, voor zover relevant, uit het opvragen van nadere gegevens, het inwinnen van inlichtingen en desk-research.

Toelichting:

Binnen arrangement 1 staat de prestatie centraal. Het toezicht richt zich uitsluitend op de gesubsidieerde activiteiten. In het besluit tot subsidieverlening wordt de verplichting opgenomen dat de subsidieontvanger "desgevraagd" moet aantonen dat de activiteiten zijn verricht en dat aan de verplichtingen is voldaan (artikel 3.4, tweede lid, ASV). Aantonen kan bijvoorbeeld middels een verslag, een foto, een krantenartikel, foldermateriaal of een link naar een website. Deze gegevens kunnen door de subsidieontvanger in de regel zonder veel administratieve lasten worden overgelegd en bieden zo een laagdrempelige wijze om de uitvoering van subsidies in dit arrangement te controleren. Het feitelijk toezicht vindt steekproefsgewijs plaats.

4.3 (Steekproefsgewijs) toezicht bij subsidies ≥ € 25.000 - < € 125.000

1. Indien het subsidiebedrag meer dan € 25.000, maar minder dan € 125.000 bedraagt, vindt het toezicht op de naleving plaats op basis van de verantwoordingsinformatie die op grond van enig wettelijk voorschrift of het besluit tot subsidieverlening moet worden overgelegd.
2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid vindt aanvullend toezicht op de naleving als volgt plaats:
 - a. subsidies met een laag risicoprofiel: in ten minste 5 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;

- b. subsidies met een gemiddeld risicoprofiel: in ten minste 10 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;
- c. subsidies met het hoog risicoprofiel: in alle dossiers wordt aanvullend toezicht gehouden.
3. In afwijking van het tweede lid, onder a en b, wordt bij een subsidie die wordt verstrekt met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) een selecte steekproef gehouden.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, kunnen gedeputeerde staten een hoger percentage vaststellen.
5. Het aanvullend toezicht bestaat, voor zover relevant, uit fysieke controle, het opvragen van nadere gegevens, het inwinnen van inlichtingen en desk-research.

Toelichting:

Ook in arrangement 2 staat de te verrichten prestatie centraal. De subsidie-ontvanger dient bij de aanvraag tot vaststelling een activiteitenverslag te overleggen (artikel 3.5 ASV). Gedeputeerde Staten kunnen bij de subsidieverlening bepalen dat op een andere wijze kan worden aangetoond dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend zijn verricht en dat voldaan is aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Aanvullend toezicht, in de vorm van fysieke controle, het opvragen van nadere gegevens, het inwinnen van inlichtingen en desk-research, vindt steekproefsgewijs plaats.

4.4 (Steekproefsgewijs) toezicht bij subsidies \geq € 125.000 of verantwoording op basis van een verklaring van werkelijke kosten en opbrengsten

1. Indien het subsidiebedrag € 125.000 of meer bedraagt of verantwoording plaatsvindt op basis van een verklaring van werkelijk kosten en opbrengsten, vindt het toezicht op de naleving plaats op basis van de verantwoordingsinformatie die op grond van enig wettelijk voorschrift of het besluit tot subsidieverlening moet worden overgelegd.
2. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid vindt aanvullend toezicht op de naleving als volgt plaats:
 - a. subsidies met een laag risicoprofiel: in ten minste 5 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;
 - b. subsidies met een gemiddeld risicoprofiel: in ten minste 10 procent van de dossiers wordt een a-selecte steekproef gehouden;
 - c. subsidies met het hoog risicoprofiel: in alle dossiers wordt aanvullend toezicht gehouden.
3. In afwijking van het tweede lid, onder a en b, wordt bij een subsidie die wordt verstrekt met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) een selecte steekproef gehouden.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder a en b, kunnen gedeputeerde staten een hoger percentage vaststellen.
5. Het aanvullend toezicht bestaat, voor zover relevant, uit fysieke controle, het opvragen van nadere gegevens, het inwinnen van inlichtingen en desk-research.

Toelichting:

Subsidies van € 125.000 of meer vallen in arrangement 3, waarbij zowel wordt verantwoord over de prestatie als de kosten. Bij de aanvraag tot vaststelling moet een activiteitenverslag en een financieel verslag worden overgelegd, met inbegrip van een verklaring van een accountant (artikel 3.7 ASV). Overigens kunnen Gedeputeerde Staten in een specifieke subsidieregeling of in het besluit tot subsidieverlening hiervan afwijken. De specifieke verantwoordingsinformatie is de basis voor de verantwoording. Als moet worden verantwoord op basis van een verklaring inzake werkelijke uitgaven en inkomsten, waarbij de ASV formuleert welke gegevens moeten worden overgelegd, is deze verklaring de basis voor de verantwoording (artikel 3.6 ASV). In de regel zal deze informatie voldoende zijn. Dat neemt niet weg dat ook in dit arrangement steekproefsgewijs aanvullend toezicht plaatsvindt in de vorm van fysieke controle, het opvragen van nadere gegevens, het inwinnen van inlichtingen en desk-research.

4.5 Lichter toezichtsarrangement

1. Indien subsidie wordt verstrekt met toepassing van een subsidieregeling of met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) en het bedrag van de subsidieverlening meer bedraagt dan € 25.000 maar minder dan € 125.000, vindt de wijze van verantwoording plaats overeenkomstig artikel 3.4 van de ASV indien aan de subsidieverstrekking het risicoprofiel laag is toegekend; en
 - a. een vast bedrag per prestatie-eenheid wordt gesubsidieerd en het aantal prestatie-eenheden ten tijde van de verlening voldoende zeker is; *dan wel*
 - b. de uitgaven en inkomsten ter zake van de te verrichten activiteiten, in verband met de aard van die activiteiten, op basis van een realistische begroting vooraf bepaalbaar zijn.

2. Indien subsidie wordt verstrekt met toepassing van een subsidieregeling of met toepassing van artikel 4:23, derde lid, onderdeel c, Awb (begrotingssubsidie) en het bedrag van de subsidieverlening bedraagt € 125.000 of meer, vindt de wijze van verantwoording plaats overeenkomstig artikel 3.5 van de ASV indien aan de subsidieverstreking het risicoprofiel laag is toegekend; en
 - a. een vast bedrag per prestatie-eenheid wordt gesubsidieerd en het aantal prestatie-eenheden ten tijde van de verlening voldoende zeker is; *dan wel*
 - b. de uitgaven en inkomsten ter zake van de te verrichten activiteiten, in verband met de aard van die activiteiten, op basis van een realistische begroting, vooraf bepaalbaar zijn.

Toelichting:

In de ASV is de verantwoordingssystematiek gekoppeld aan de hoogte van de aangevraagde subsidie. Dit betekent dat de eisen aan de verantwoording toenemen naarmate het subsidiebedrag hoger is. Op grond van de ASV kunnen Gedeputeerde Staten echter op basis van een risicoanalyse besluiten een lager arrangement toe te passen dan op basis van het subsidiebedrag zou moeten volgen (artikel 3.4, derde lid en artikel 3.5, derde lid, ASV). In plaats van arrangement 3 en 2 wordt dan respectievelijk arrangement 2 en 1 toegepast. Om hier eenduidig mee om te gaan, is een aantal criteria geformuleerd. Naast het feit dat het risicoprofiel als laag is beoordeeld, moet aan één van de criteria genoemd in de onderdelen a en b worden voldaan.

Hoofdstuk 5 Handhaving

5.1 Administratieve organisatie

Het proces met betrekking tot handhaving van subsidieverstreking wordt vastgelegd in een door de algemeen directeur vastgestelde Administratieve Organisatie.

5.2 Schending van meldingsplicht

Indien de subsidie-ontvanger niet vóór het indienen van de aanvraag tot vaststelling heeft gemeld dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan, wordt op het bedrag van de vast te stellen subsidie 3% in mindering gebracht.

Toelichting:

In het concept van het Rijkssubsidiekader neemt de meldingsverplichting een centrale plaats in. Het complement van "vertrouwen" bij de subsidieverstreker is transparantie aan de zijde van de subsidie-ontvanger, indien de activiteiten waarvoor subsidie is verleend niet of niet geheel worden uitgevoerd of dat niet of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen wordt voldaan. De melding is het instrument waarmee de subsidie-ontvanger invulling geeft aan die transparantie. Op basis van de melding kan het besluit tot subsidieverlening zonodig worden ingetrokken of worden gewijzigd, wordt meer sturing verkregen op gereserveerde middelen en komen deze middelen mogelijk vrij om opnieuw te worden ingezet. In de ASV zijn dergelijke meldingsverplichting en opgenomen (artikel 2.13, eerste lid, ASV). Om de meldingsverplichting kracht bij te zetten, is hier bepaald dat het niet nakomen van een meldingsverplichting in enige vorm een forfaitaire korting oplevert van 3% van het bedrag waarop de subsidie wordt vastgesteld. Dat laat onverlet dat de subsidie op grond van de Awb nog lager kan worden vastgesteld - zonodig op nihil - indien de activiteiten waarvoor subsidie is verleend niet of niet geheel zijn uitgevoerd, of wanneer niet of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden overige verplichtingen is voldaan.

5.3 Terugbetaling

Terugbetaling van onverschuldigde subsidiebedragen, met inbegrip van voorschotten, vindt plaats binnen zes weken nadat de invorderingsbeschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. De schuldenaar is in verzuim indien hij niet binnen de voorgeschreven termijn heeft betaald.

Toelichting:

Een subsidie kan op een lager bedrag worden vastgesteld dan al aan voorschotten is uitbetaald. Ook kan een verleningsbeschikking, op grond waarvan al voorschotten zijn uitbetaald, worden ingetrokken. Er ontstaat een verplichting van de subsidie-ontvanger aan de provincie tot betaling van het teveel ontvangen bedrag, nadat deze schuld bij beschikking is vastgesteld (art. 4:86 Awb). Deze bepaling regelt het tijdstip waarop de schuldenaar geacht wordt in verzuim te zijn (art. 4:97 Awb). De bepaling is vooral van belang voor het bepalen van het begin van de termijn waarover wettelijke rente moet worden betaald, maar het verzuim heeft ook andere gevolgen. Zo kunnen Gedeputeerde Staten pas een aanmaning sturen wanneer het verzuim is ingetreden.

5.4 Aanmaning

1. Gedeputeerde staten manen de schuldenaar die in verzuim is schriftelijk aan tot betaling binnen twee weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de aanmaning is toegezonden.
2. Voor de aanmaning wordt geen vergoeding in rekening gebracht.

Toelichting:

Indien niet tijdig is betaald en de schuldenaar dus in verzuim is, verzenden Gedeputeerde Staten, alvorens over te gaan tot invordering, een schriftelijke aanmaning waarin wordt verzocht om op korte termijn alsnog te betalen. Het primaire oogmerk van de aanmaning is de schuldenaar in de gelegenheid te stellen alsnog de vordering te voldoen. De schuldenaar wordt tevens gewaarschuwd voor mogelijke invorderingsmaatregelen. Hij krijgt nog twee weken om zijn schuld te voldoen. Na het verstrijken van de aanmaningstermijn hebben Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om tot dwanginvordering over te gaan. Het zal van de omstandigheden van het geval afhangen of terstond tot invordering over wordt gegaan.

De aanmaning heeft ook betekenis voor de mogelijkheid verdergaande – civielrechtelijke, dan wel bestuursrechtelijke – invorderingsmaatregelen te nemen: Gedeputeerde Staten kunnen daar eerst toe overgaan indien het tevoren een aanmaning heeft toegezonden en niet binnen de daarin gestelde termijn is betaald.

In de aanmaning wordt vermeld dat bij niet tijdige betaling tot dwanginvordering kan worden overgegaan. De vermelding van dit feit zal in veel gevallen een belangrijke stimulans zijn om alsnog te betalen. Onder invorderingsmaatregelen worden niet alleen begrepen het dwangbevel, maar ook de middelen uit het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De wet kent Gedeputeerde Staten de bevoegdheid toe om een vergoeding voor de gemaakte aanmaningskosten in rekening te brengen. De hoogte van deze vergoeding is op een forfaitair bedrag gesteld. Het is niet verplicht om de vergoeding in rekening te brengen. Vanwege de geringe hoogte is de beleidslijn dat geen aanmaningskosten in rekening worden gebracht, omdat dit te veel bestuurslasten met zich meebrengt.

5.5 Wettelijke rente

Indien uitstel van betaling is verleend, is over de termijn van uitstel geen wettelijke rente verschuldigd.

Toelichting:

Artikel 4:98 Awb bepaalt dat het verzuim de verschuldigdheid van wettelijke rente tot gevolg heeft. De wettelijke rente is verschuldigd met ingang van de dag volgend op die waarop de betalingstermijn (zes weken) is verstreken. Wettelijke rente is niet verschuldigd indien het bedrag ervan bij enige of laatste betaling minder bedraagt dan € 20,-.

Gedeputeerde Staten kunnen uitstel van betaling verlenen. Voor zover uitstel van betaling is verleend, is de schuldenaar over de termijn van uitstel wettelijke rente verschuldigd, tenzij bij het uitstel anders is bepaald (artikel 4:101 Awb). Met deze beleidslijn wordt bepaald dat over de termijn van uitstel geen wettelijke rente is verschuldigd. In het besluit waarbij uitstel wordt verleend wordt dit uitdrukkelijk bepaald.

5.6 Verrekening

Gedeputeerde staten verrekenen het terug te vorderen subsidiebedrag, met inbegrip van voorschotten, met een aan dezelfde subsidie-ontvanger voor dezelfde activiteiten verstrekte subsidie voor een ander tijdvak.

Toelichting:

De wet (artikel 4:57, derde lid, Awb) en de ASV (artikel 5.1 ASV) bieden Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om in bepaalde gevallen over te gaan tot verrekening. Het komt voor dat ieder jaar opnieuw een subsidie wordt verstrekt aan dezelfde subsidie-ontvanger voor dezelfde activiteiten. In die gevallen ligt het voor de hand een eventuele terugvordering van voor het jaar x betaalde subsidiebedragen te verrekenen met nog voor het jaar y uit te betalen subsidiebedragen, mits het gaat om dezelfde subsidie-ontvanger en dezelfde gesubsidieerde activiteiten. Met de beleidslijn wordt er voor gekozen dat verrekening plaatsvindt indien dat tot de mogelijkheden behoort. Daarmee geniet verrekening de voorkeur boven invordering langs bestuurs- of privaatrechtelijke weg.

5.7 Invordering

1. Terug te vorderen subsidiebedragen, met inbegrip van voorschotten, worden bij dwangbevel ingevorderd.
2. Gedeputeerde staten kunnen besluiten dat terugvordering plaatsvindt met toepassing van het privaatrecht.
3. Invordering vindt uitsluitend plaats na een financiële en juridische haalbaarheidsanalyse.

Toelichting:

Op grond van artikel 4:57 Awb kunnen Gedeputeerde Staten onverschuldigd betaalde subsidiebedragen terugvorderen. De bevoegdheid tot terugvordering is in de tijd begrensd, met een verjaringstermijn van vijf jaar (artikel 4:57, vierde lid, Awb). De wet laat Gedeputeerde Staten daarbij de keuze tussen de bestuursrechtelijke weg of de privaatrechtelijke weg. In dat laatste geval dient de provincie eerst te procederen bij de burgerlijke rechter. Met deze beleidslijn wordt vastgelegd dat invordering bij dwangbevel de hoofdregel is. Het uitvaardigen van een dwangbevel geeft Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om zichzelf – zonder tussenkomst van de (burgerlijke) rechter – een executoriale titel te verschaffen. De tenuitvoerlegging vindt plaats overeenkomstig de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met betrekking tot de tenuitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten. De tenuitvoerlegging vangt doorgaans aan met het bevel tot betaling aan de schuldenaar door de (gerechts)deurwaarder. Dit bevel tot betaling houdt in een bevel om de in het dwangbevel vermelde schuld binnen twee dagen te betalen. Het bevel tot betaling wordt in de regel tegelijk gedaan met de betekening van het dwangbevel. Indien niet binnen twee dagen aan het bevel tot betaling wordt voldaan, wordt de tenuitvoerlegging van het dwangbevel voortgezet en kan de gerechtsdeurwaarder bijvoorbeeld overgaan tot het leggen van (derden)beslag. Het spreekt voor zich dat invordering een ingrijpende maatregel is. Daarom is uitdrukkelijk bepaald dat invordering wordt voorafgegaan door een financiële en juridische haalbaarheidsanalyse.

5.8 Misbruik

Bij een vermoeden van het plegen van strafbare feiten wordt aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie.

Hoofdstuk 6 Evaluatie

Beleidsevaluatie

1. Het beleid met betrekking tot de voorbereiding, toezicht en handhaving subsidieverstreking wordt periodiek geëvalueerd.
2. Er vindt een periodieke evaluatie van subsidieregelingen plaats.